

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ

„Interešu aizstāvības mehānismi NVO līdzdalība publiskās pārvaldes lēmumu pieņemšanas procesos”

LSA kapacitāte stiprināšana
aktīvākai līdzdalībai valsts politikai sociālajā attīstībā
ROKASGRĀMATA

92,07% no Projekta finansē Eiropas Savienība ar Eiropas Sociālā fonda starpniecību.
Apeksaktivitāti administrē Valsts kanceleja sadarbībā ar Sabiedrības integrācijas fondu.
Šī rokasgrāmata ir veidota ar Eiropas Savienības Eiropas Sociālā fonda finansiālu atbalstu.
Par Rokasgrāmatas saturu atbild Latvijas Samariešu apvienība.

Politikas plānošanas cikls

- Darba kārtības veidošana
- Politikas izstrāde
- Lēmumu pieņemšana
- Politikas ieviešana un izvērtēšana

Bieži izskan viedoklis par to ka līdzdalība ir iespējama par vēlu. Jautājums kurā brīdī un ar ko runā !

Problēmas aktualizācija sadarbība ar politiķiem, ikdienā īpaši priekšvēlēšanu un valdības formēšanas periodā

(Valdības deklarācija (koalīcijas līgums); valdības rīcības plāns www.mk.gov.lv)

- 2) Konsultācijas, darba grupas, atzinumu sniegšana, līdzdarbība saeimā u.t.t
- 3) lēmumi ir sagatavoti tie tiek formalizēti likumā noteiktajā kārtībā (MK; Saeima, Domes) – obligāta Anotācija un fakts par saskaņošanu ar NVO
- 4) Līdzdarbība, funkciju realizēšana, sadarbība, pret darbība – pētījumi, analīze jaunu priekšlikumu gatavošana

(Mana pieredze – Partijas; Deklarācija; Ministriju Plāni)

NVO līdzdalības formas

- līdzdarbība likumdošanas izstrādē, ieviešanā un uzraudzībā
- sabiedrības un indivīdu interešu pārstāvība
- brīvprātīgais darbs, labdarība un filantropija
- pārvaldes funkciju un uzdevumu realizācija (delegēšana)
- sadarbība ar publisko pārvaldi

Līdzdalība izriet no organizācijas mērķa –

Interese aizstāvības organizācijām : klients - likumdevējs

Sociālajā NVO : Klients – sabiedrība ; partneris – izpildvara un likumdevējs

Jautājumi pārklājas

Līdzdalība likumdošanas izstrādē – konsultants, lobijs (tirdzniecības rūpniecības kamera), aizstāvis (Sustento);

Brīvprātīgas darbs – sabiedrības sanitārs (ideālā darbība) – Haiti katastrofa; ;

Pārvaldes funkciju un uzdevumu realizācija (runāsim smalkāk)

Līdzdalība likumdošanas procesā

- NVO – Saeimas sadarbība
- NVO – Ministru kabineta memorands
- Līdzdalība VSS
- Līdzdalība Ministriju darba grupās
- Līdzdalība vietējo pašvaldību darbā
- Līdzdalība ES

[2006.gada 30.martā ar 83 balsīm "Par" Saeima atbalstīja Saeimas un nevalstisko organizāciju sadarbības dokumentu "Deklarācija par pilsoniskās sabiedrības attīstību Latvijā un sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām".](#)

Saeima uzskata NVO par līdzvērtīgu partneri un atzīst, ka NVO līdzdalība dod būtisku ieguldījumu likumu ierosināšanas, sagatavošanas un izvērtēšanas procesā

Saeima nolemj:

- 1) regulāri vērtēt Saeimas un nevalstisko organizāciju sadarbību un sekmēt Saeimas komisiju pieredzes apmaiņu, veicinot vienotas metodes izveidošanu šo organizāciju iesaistīšanai likumu sagatavošanas procesā;
- 2) nodrošināt Saeimā kopumā un katrā Saeimas komisijā koordinatoru sadarbībai ar nevalstiskajām organizācijām;
- 3) pastāvīgi uzlabot Saeimas mājas lapu un citus mehānismus, lai informētu nevalstiskās organizācijas un sabiedrību par Saeimas un tās komisiju darbu, un veicināt NVO izglītošanu par līdzdalību likumu sagatavošanas procesā;
- 4) noteiktā kārtībā iesaistīt Saeimas komisiju darbā nevalstisko organizāciju pārstāvjus un Saeimas komisijās uzklaut nevalstisko organizāciju un sabiedrības viedokļus un ieteikumus par attiecīgās komisijas kompetencē esošajiem jautājumiem;
- 5) noteiktā kārtībā organizēt priekšlikumu izskatīšanu likumprojektu un lēmumu projektu pilnveidošanai;
- 6) ne retāk kā reizi gadā rīkot Saeimas un tās komisiju vadības un nevalstisko organizāciju pārstāvju tikšanos - forumu, kurā izvērtē sadarbības rezultātus un izstrādā un nosaka turpmākās sadarbības programmu;
- 7) aicināt forumu izveidot sadarbības institūciju, kuras mērķis ir vadīt un koordinēt Saeimas un nevalstisko organizāciju sadarbību, apkopot un izskatīt ieteikumus pilsoniskās sabiedrības attīstībai, kā arī Saeimas un NVO sadarbības uzlabošanai. NVO-Saeimas sadarbības padome ; NVO Forumi 1x gadā (17.05.2010); NVO koordinatori pie komisijām; Var pieteikties uz jaunumiem

II. Memorands 2005 gada 15 jūnijā ar Kalvīti 57 organizācija pašlaik 211 Memorandā – Sadarbības sistēma NVO – MK Memoranda uzraudzības padome 1% nodoklis; NVO viedoklis dokumentu anotācijās Memoranda uzraudzības padome ½ NVO ½ valsts pārvalde NVO rotē – no parakstījušajām organizācijām tiekas 1x mēnesī. Runā par visu

III. Valsts sekretāru sanāksmēs – (lēmumu pieņemšanas kārtība MK – otrs slaidis) Info trešdienās 15.00 (Jebkurš var pieteikties MK mājas lapā – tiesību aktu projekti..

IV. Ministriju darba grupas – 125 darba grupas ar NVO piedalīšanos (2009gadā)

V. ES – 1) neformālais nacionālais/pārnacionālais līmenis - ES nevalstisko organizāciju tīklojumi; 2) formālais nacionālais līmenis - ES dalībvalstu institūcijas: valdība, parlaments (Paegle N.Pozīcijas); 3) formālais pārnacionālais līmenis - ES institūcijas: Eiropas Komisija, Eiropas Parlaments u.c.(pa tiešo)

VI. Apturēšanas iespējas – Valsts prezidents izsludina likumu 10-21 dienai pēc pieņemšanas Saeimā;

Satversmes tiesa – ja regulējums skar indivīda satversmē garantētās tiesības un brīvības

Sadarbība ar Saeimu

- **Saeimas – NVO sadarbības forums**
14.05.2012 Integrācija; ES un ārlietas; NAP un izrāviens
- **Sadarbība ar Saeimas komisijām**
Sociālo un darba lietu komisija Anželika Bruže 67087371
- **Saeimas – NVO sadarbības komisija**
- **Jauniešu saeima**
- **Pasākumi / izstādes/ forumi**

<http://www.saeima.lv/lv/sabiedribas-lidzdaliba/sadarbiba-ar-nevalstiskajam-organizacijam>

2006.gada 30.martā ar 83 balsīm "Par" Saeima atbalstīja Saeimas un nevalstisko organizāciju sadarbības dokumentu "Deklarācija par pilsoniskās sabiedrības attīstību Latvijā un sadarbību ar nevalstiskajām organizācijām".

Saeima uzskata NVO par līdzvērtīgu partneri un atzīst, ka NVO līdzdalība dod būtisku ieguldījumu likumu ierosināšanas, sagatavošanas un izvērtēšanas procesā

Saeima nolēmj:

- 1) regulāri vērtēt Saeimas un nevalstisko organizāciju sadarbību un sekmēt Saeimas komisiju pieredzes apmaiņu, veicinot vienotas metodes izveidošanu šo organizāciju iesaistīšanai likumu sagatavošanas procesā;
  - 2) nodrošināt Saeimā kopumā un katrā Saeimas komisijā koordinātoru sadarbībai ar nevalstiskajām organizācijām;
  - 3) pastāvīgi uzlabot Saeimas mājas lapu un citus mehānismus, lai informētu nevalstiskās organizācijas un sabiedrību par Saeimas un tās komisiju darbu, un veicināt NVO izglītošanu par līdzdalību likumu sagatavošanas procesā;
  - 4) noteiktā kārtībā iesaistīt Saeimas komisiju darbā nevalstisko organizāciju pārstāvjus un Saeimas komisijās uzklaut nevalstisko organizāciju un sabiedrības viedokļus un ieteikumus par attiecīgās komisijas kompetencē esošajiem jautājumiem;
  - 5) noteiktā kārtībā organizēt priekšlikumu izskatīšanu likumprojektu un lēmumu projektu pilnveidošanai;
  - 6) ne retāk kā reizi gadā rīkot Saeimas un tās komisiju vadības un nevalstisko organizāciju pārstāvju tikšanos - forumu, kurā izvērtē sadarbības rezultātus un izstrādā un nosaka turpmākās sadarbības programmu;
  - 7) aicināt forumu izveidot sadarbības institūciju, kuras mērķis ir vadīt un koordinēt Saeimas un nevalstisko organizāciju sadarbību, apkopot un izskatīt ieteikumus pilsoniskās sabiedrības attīstībai, kā arī Saeimas un NVO sadarbības uzlabošanai.
- NVO-Saeimas sadarbības padome ; NVO Forumi 1x gadā (17.05.2010); NVO koordinatori pie komisijām; Var pieteikties uz jaunumiem

Sadarbība ar Ministrijām un Ministru kabinetu

- NVO un Ministru kabineta sadarbības memorands
- NVO sadarbība ar ministrijām - sadarbības līgumi / darba grupas (173 konsultatīvās padomes ar 918 NVO piedalīšanos)
- Tiesību aktu izstrāde (1280 TA, kuros 290 NVO līdzdalība un 557 atzinumi)

www.mk.gov.lv/lv/sabiedribas-lidzdaliba/sadarbibas-memorands
Labklājības ministrijā – Marika Kupče, Komunikācijas nodaļas vadītāja,
tālr. 67021581, marika.kupce@lm.gov.lv

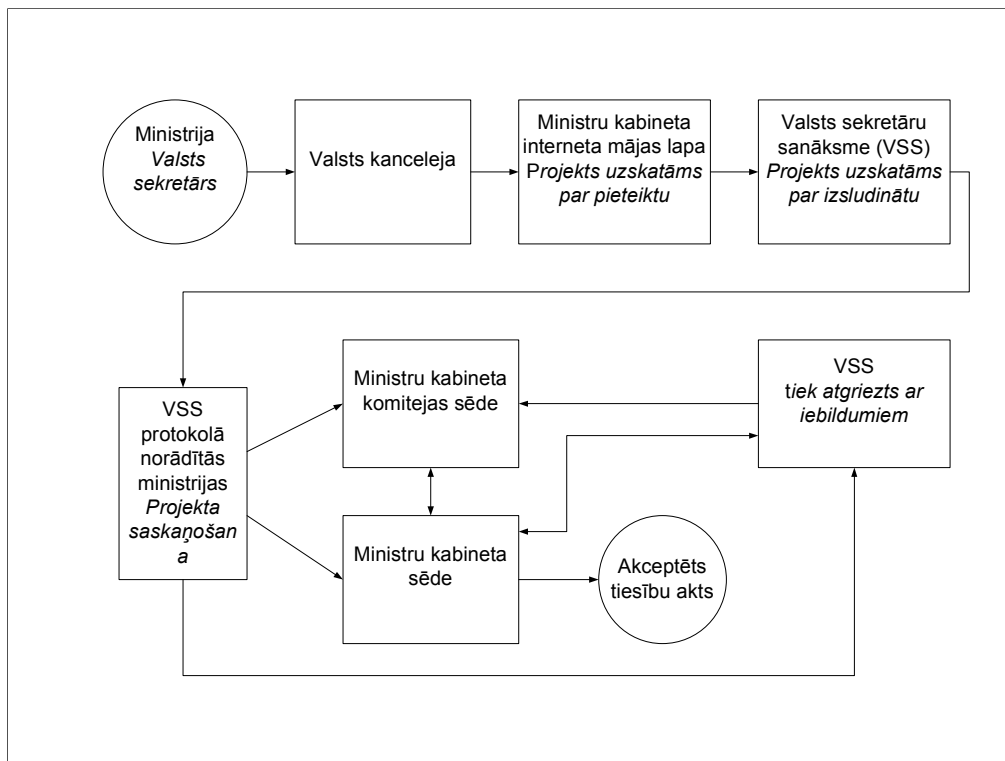
II. Memorands 2005 gada 15 jūnijā ar Kalvīti 57 organizācija pašlaik 274 Memorandā – Sadarbības sistēma NVO – MK Memoranda uzraudzības padome 1% nodoklis; NVO viedoklis dokumentu anotācijās Memoranda uzraudzības padome 1/2 NVO 1/2 valsts pārvalde NVO rotē – no parakstījušajām organizācijām tiekas 1x mēnesī. Runā par visu

-Ministrijās atbildīgie par sadarbību ar NVO

LM 2011 gadā organizējusi 79 Pasākumus ar NVO piedalīšanos NVO sakitrs - 362

- 173 konsultatīvās padomes ar 918 NVO piedalīšanos / LM 12-58

www.mk.gov.lv/lv/sabiedribas-lidzdaliba/sadarbibas-memorands

Jaunie plānošanas dokumenti (projekti tiek iesniegti Kancelejā līdz otrdienas.12.00)

Kanceleja ievieto mājas lapā trešdien 9.00 uzskatāms par pieteiktu

Trešdien līdz 15.00 citas ministrijas var sniegt informāciju kas ietekmē projekta virzību VSS ja ne tad skaitās izsludināts

NVO un sabiedrība projektu iegūst trešdien 15.00 un var līdz 17.00 pieteikt savu interesi komentēt / piedalīties VSS / sniegt atzinumu / piedalīties saskaņošanā (tad 2 nedēļas)

Valsts sekretāru sanāksmes notiek reizi nedēļā (**parasti ceturtdienās**) Valsts kancelejas direktora vadībā. Sanāksmē ar balsstiesībām piedalās Ministru prezidenta biedra biroja vadītājs, ministriju valsts sekretāri, tpašu uzdevumu ministra sekretariātu vadītāji, Valsts kancelejas direktors un Korupcijas novēršanas un apkarošanas biroja priekšnieks.

Ar padomdevēja tiesībām Valsts sekretāru sanāksmēs piedalās Valsts kancelejas amatpersonas, Valsts kontroles pārstāvis, Ģenerālprokuratūras pārstāvis, parlamentārie sekretāri, Latvijas Pašvaldību savienības pārstāvis, Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas pārstāvis, Nacionālās trīspusējās sadarbības padomes pārstāvis, Nacionālās reģionālās attīstības padomes pārstāvis, nevalstisko organizāciju pārstāvis un citas Valsts kancelejas direktora uzaicinātas personas (attiecinīgajā darba kārtības jautājumā). (Ja ir pieteikta NVO interese jautājumu atliek uz 2 nedēļām viedokļa noformēšanai)

Ministru kabineta komitejas sēdes – pirmdienās Ministri + V sekretāri + ieinteresētās personas diskutē par to par ko jāvienojas pēc būtības

Ministru kabineta sēdes – otrdienās (balsojums)

Būtiskākie sadarbības elementi

- Juridiskā un valsts pārvaldes kompetence;
- Pārstāvība -klientu (mērķa grupas) vajadzību pārzināšana;
- Spēja argumentēti paust viedokli un spēt saprast un pieņemt arī oponenta domas;
- Spēja un gatavība sadarboties ar citām NVO;
- Neatlaidība;
- Radoši risinājumi.

IEGULDĪJUMS TAVĀ NĀKOTNĒ Paldies par uzmanību !

Biedrība LATVIJAS SAMARIEŠU APVIENĪBA

andris.berzins@samariesi.lv

92,07% no Projekta finansē Eiropas Savienība ar Eiropas Sociālā fonda starpniecību. Apakšaktivitāti administrē Valsts kanceleja sadarbībā ar Sabiedrības integrācijas fondu. Šī rokasgrāmata ir veidota ar Eiropas Savienības Eiropas Sociālā fonda finansiālu atbalstu. Par Rokasgrāmatas saturu atbild Latvijas Samariešu apvienība.

